

MARGÓ

Van valami lehangoló abban, ha körülnézünk a közélet különböző megnyilvánulásain s igazán nagy, izmos és szárnyaló, lenyűgöző és elragadó tehetséget nem találunk. A közéletnek minden megnyilvánulására a szürke átlag, a mediocritas simplicissima nyomja rá a bélyegét. A jobb átlag-tehetségek, a széplelkű dilettánsok, a kurzus és az ellenkurzus mondvasínált nagyságai — ezek azok, akiket ma látunk, ezek azok, akik a siker csolnakávi a hullámok taraján siklanak.

Mint a dekadencia volna ebben a tagadhatlanul konstataható állapotban. Dekadencia, mely nem most kezdődött, hanem néhány évtized előtt, amikor a nagyok, az átlagon tekintélyesen felülköttek szukcesszive kiöregedtek, kidőltek és kihaltak és a *nachwuchs* olyannak született, aminő ennek a mai korszak embere, akit valami áramlat sodor fel a tehetségével arányban nem álló magaslatra.

Nagy idők, nagy emberek — olyan cím, melyet a mi egy-két emberöltőnkre nem alkalmazhatunk. A mi időnk a kis emberek nagy idője és félve-félünk attól, hogy az idők óriás nagysága még törpébbé, még gyengébbé nyomott majd bennünket.

Ezt a dekadenciát a közélet majdnem minden megnyilvánulásán tapasztalhatjuk. De talán sehol sem annyira kirívó és szembeötlő ez az átlag-szürkeség, mint az irodalomban, ahol egy csomó geninek kiáltott és reklámmal genivé magasztosított írómesterembert döntött le a hazugságból épült piedesztálról az újabb kor szele s ahol ugyanez a szél hiába igyekszik kicsi hólyagokat a fénylő nap nagyságáig, tekintélyességéig felfújni.

Ha az irodalom berkeiben körülnézünk, látunk ott hangos és sivalkodó papagályt, csunya szavu gyönygyokot, hiu pávát, aranyfácánt eleget, szorgalmas, „minden napra egy tojás”-tyuk is van ott szép számmal, de a hatalmas és erős-szárnyu sas, mely fel tud emelkedni a magasságokig és fenségesen nyugodt, lelketemelő, szívet elfojtó ives repülésével a gyönyörűséget s a csodálatot váltja ki belőlünk, ez a királyi teremtmény hiányzik a berkekből. Még a nyomát sem látjuk, hogy valamikor sasok éltek itt és nem merjük remélni, hogy a sasfészkeknek egyszer majd más lakói akadjanak, mint szemtelenkedő verebek és huncut kakukok.

Az ember önkéntelenül gondolkodni kezd. Hogy van ez? Mért van ez? — És igaz-e ez? Nem az egykoru ember kicsinylő felfogása dönt itt, aki a kereszt előtt azért nem vett le a kalapját, mert ősmerte még szilvafa korából.

De nem! — Ez a megállapítás nem a contemporain vaksga a vele együtt élők nagyságával szemben; ez a megállapítás nem azért kedvezőtlen, mert a pártatlan méltányosság által igényelt távlat a szemléletlenség hiányzik.

Ez a mi korunk az emberiség és a kultura katasztrófájának kora. Ez a mi korunk az ezeréves magyar történelem legválságosabb korszaka. Megpróbáltatások idejére mindig született olyan magyar ember, aki nemzetének szószólója és fákllytartója volt. — Csak ebben a legnagyobb magyar katasztrófában nem látunk még ilyen genit. Pedig de nagyon kellene!

Egy-egy hold földet kapnak bérbe a tisztviselők.

Megegyeztek a közgyűlési ellenzék a javaslattevőkkel.

SZEGED, április 13.
(Saját tudósítónktól.)

Ma délelőtt a városi tisztviselők földigénylési ügye tárgyában értekezlet volt Balogh Károly tanácsnok hivatalában, hogy a legutóbbi közgyűlésen tapasztalt széthuzások és ellenvélemények helyett egységes intézkedést hozhassanak. Az értekezleten Balogh tanácsnok, Bárdoss Béla tb. főjegyző, Scultéty Sándor főszámvevő, Várkonyi gazdasági intéző, dr. Tonelli kamarai titkár, továbbá Vajás József és Dobó Ferenc gazdálkodók vettek részt.

Legelsőnek Balogh tanácsnok szólalt föl, aki rövid reflexióval kitért az ismert ügyben a közgyűlés által ideiglenesen hozott határozatra és arra kérte Vajás Józsefet, hogy kellő megfontolás után és amennyiben elveivel nem ellenkezik, változtassa meg a közgyűlés plénuma előtt hangoztatott véleményét.

Vajás a következőkben fejtette ki nézeteit: Én nem vagyok tisztviselő-ellenes és szívesen megszavazom a segítséget, de a módot nem találom jónak. Ha a tisztviselő maga kezeli a földjét, arra csak ráfizet. A továbbiakban elmondotta Vajás, hogy mint termelő, határozottan állíthatja, hogy a földmivelésből pusztán a földműves saját fizikai munkája tekintetében pozitív haszonnak, amely természetesen idővel meghozza a gyümölcsöt. A felesgazdálkodást azért nem helyesli, mert így meglopják a tisztviselőt, sőt még a szemét is kilopják a munkásai. Szerinte ilyen külön kedvezményhez egyébként sem szabad juttatni a tisztviselőket, mert földet csak szabadárverés útján szabad kiadni. Oly nagy a földinség, — mondotta — hogy még a tisztviselőkkel sem szabad e tekintetben kivételt tenni, mert ez csak lázongást és elégedetlenséget idézne elő. „Jogállamban élünk és a gazdagot sem szabad a földjéből kiturni, sőt: olyan kiszgazdának, akinek 12 holdnál több földje van, nem szabad bér földet adni;” még ha így saját magával is kerül szembe.

Kifejtette még Vajás a továbbiak folyamán, hogy ő a kiskert-rendszer híve. Egy fél hold föld heterini azt, amire a tisztviselőnek szüksége van; a tisztviselő így nem is kockáztat semmit és ezt tartja az egyedüli reális és helyes megoldásnak.

Dobó Ferenc gazdálkodó Vajással természetesen egy véleményen van és ennek néhány szavas mondkájában kifejezést is adott.

Bárdoss Béla, mint a városi tiszt-

viselők e mozgalmának lelkes és pártatlan vezetője, szólalt fel ezután. Hangsúlyozta, hogy ő maga nincsen érdekelve a földigénylési akcióban és kizárólag a 760 tagu egyesület érdekeiért dolgozik. A mellett érvelt, hogy a tisztviselők Ujszegeden tisztviselőtelepet: kertvárost akarnának teremteni és példát hoz fel arra, hogy a felesgazdálkodás az összes szempontok figyelembevételével is megfelelő.

Dr. Tonelli kamarai titkár igen gerinces beszéd keretében sorakötötte fel Vajással szemben ellenérveit. Szavait kifejezetten Vajás Józsefhez intézte és azt ajánlotta figyelmébe: ne törődjön most Vajás azzal, hogy a tisztviselők meg tudnak-e majd élni vagy sem, bizza ezt Vajás a tisztviselőkre. A fődolog az legyen, hogy ne érjen senkit igazságtalanság s a tisztviselők kérése szerinte teljesíthető. Ha van valakinek oka az ekésredésre, — mondotta — úgy az valóban a tisztviselő, akinek naponta milliók mennek keresztül a kezén s maga, nyomorban élve, feltétlenül tisztességes marad. A tisztviselő elől sem szabad elzárni a megélhetés lehetőségét. Végül is azt kéri Vajástól, hogy olyasvalamit javasoljon, amit el lehet fogadni.

Vajás: Segíteni kell ugyan a tisztviselőknél, de a kisembereken is segíteni kell. Ne adjunk két holdas pucellákat, — mondotta — csak 800 négyszögöles területeket, bár ha többséget tudnak ellene szerezni, ő az előtt is meghajlik.

Balogh Károly felszólalása azt a célt szolgálta, hogy az ellenlétes nézeteket egymáshoz közelebb hozza. Ennek meg is lett az eredménye, amennyiben a további viták során megegyeztek abban, hogy

minden tisztviselőnek egy hold földet juttatnak husz évi időtartamra, ötszörös bérösszeg mellett.

A tisztviselők sok vihart látott földigénylő aktája most már ekként előkészítve kerül a legközelebbi közgyűlés elé.

Ujabb német ajánlatokat várnak Párisban.

BÉCS, ápr. 13. (M. T. I. magánjelentése.) A D. A. Z. jelenti Párisból: Párisi diplomáciai körökben meg vannak arról győződve, hogy a németek részéről még április 20-ika előtt újabb ajánlat fog érkezni.

TEGNAP

a kormányt támogató pártok vezetési nem tartották meg a tervezett tanácskozást, mert a pártvezetőségek megállapodtak abban, hogy a létrejött megállapodásokat minden további tárgyalás nélkül tudomásul veszik. A válság ezzel elintéztnek tekinthető és csupán a kormány rekonstrukciója marad függőben. Ebben a tekintetben a tárgyalások egy-két nap alatt befejeződnek.

A helyzet ennek következtében úgy alakult, hogy a nemzetgyűlés valószínűleg szombat-összeül, amikor is folytatják a miniszterelnök nyilatkozatai fölött megindult vitát. Elsőnek gróf Teleki Pál szólal föl és kiegészíti a király itt tartózkodása ügyében tett nyilatkozatait annak a királyi nyilatkozatnak jelentőségére és historikumára vonatkozólag, amelynek a miniszterelnök által való közzétételét a kiszgazdapárt tudvalevőleg kifogásolta. A nyilatkozat természetesen olyan lesz, hogy a kiszgazdapárt álláspontját is kielégíti. A miniszterelnök kijelentésére a kiszgazdapárt részéről nagyváradi Szabó István. A keresztény nemzeti egyesülés pártjának részéről gróf Andrássy Gyula fog válaszolni.

A pártok közt létrejött másik fontos megállapodás az alkotmányrevízióra vonatkozik. A pártok a kormánnyal megegyeztek abban, hogy az erre vonatkozó javaslatok, amelyek kidolgozása igen előrehaladt stádiumban van, közvetlenül a nemzetgyűlés napirendjén lévő pénzügyi javaslatok letárgyalása után kerülnek sorra.

A kormány rekonstrukciójára vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak. A belügyi tárca betöltése körül a miniszterelnök tegnap hosszasan tárgyalt Kósó Istvánnal, aki egyelőre még huzodozik a tárca vállalásától. Kikötései vannak, amelyekre vonatkozólag tegnap este a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy elutazik és csak csütörtökön tér vissza; ekkor végleges választ fog adni a miniszterelnöknek. Kívánsága, hogy az alkotmányjogi reformokat a kiszgazdapárt álláspontjához képest hozzák junktimba a pénzügyi javaslatokkal és a közigazgatás reformjai valósítsák meg.

Teleki biztosította Kósó Istvánt hogy az alkotmányjogi reformok kodifikációs munkálata előrehaladt stádiumban van és azokat már legközelebb tárgyalás alá lehet venni. Ha Kósó csütörtökön kielégítő választ kap feltételeire — vállalja a belügyminiszteri tárcát.

Népjelölti miniszter, hír szerint, tovább is dr. Benárd Ágoston marad. A külügyi tárcát ideiglenesen Gratz Gusztáv vezeti tovább.

A kiszgazdapártban bizalmas megbeszélést tartottak a képviselők, amelyen nagyváradi Szabó István bejelentette, hogy április 21-én megszűnik a rekvirálás és közzéteszik a gabona szabadforgalmáról szóló rendeletet, amelyet már Mayer János közlélemzési miniszter fog kiadni. Az elálatlanok szükségletének fedezésére egyelőre 500 vagon külföldi gabonát vásárolnak.

A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága folytatta az 1920—21. költségvetési törvényjavaslat tárgyalását. A forradalmi kormányok pénzügyi gazdálkodására vonatkozóan Hegedűs Loránt pénzügyminiszter elmondotta, hogy a kormány már régebben a parlament elé terjesztett egy jelentést a Károlyi-kormány pénzügyi gazdálkodásáról, amelyből kitűnik, hogy több milliárdot költöttek olyan címeken, melyekre törvényes fölhatalmazásuk nem volt. Beniczky Ödön a szegedi kormány elszámolása után érdeklődött, amire a pénzügyminiszter azt felelte, hogy a rendelkezésre álló adatokat a Ház elé terjeszti.

Az államadósságok tételénél a pénzügyminiszter kijelentette, hogy ezidőszert csupán annak kimondását kéri, hogy fölhatalmaztatik az 1919. évről elmaradt államadóssági kamatok 3 százalékos kifizetésére. Az államadósságok rendezéséről szóló javaslat később kerül tárgyalásra. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy olyan megoldást fog keresni, amely mellett mindazok, akik eredetileg jegyeztek hadikölcsönt, nem járnak rosszabbul, mint a záloglevelek tulajdonosai.

Az aradi román rendőrség tegnapelőtt letartóztatta a katolikus gimnázium 80 növendékét. A többnyire 16—17 éves fiukat ezzel vádolják, hogy a magyar irredenta szolgálatában álltak és összeesküdtek a román államhatalom ellen. A rendőrség mindent elkövetett, hogy bizonyítékokat szerezzen. A fiukat 48 órán át vallatták s egy részüket véresre verték. Azonban nem tudtak más bizonyítékot találni, mint a nemzetiszini szalagokat, amelyeket minden fiu a szíve fölött viselt. A kihallgatásnál mindnyájan büszkén vallották magukat magukat. Az összeesküvés vezetőjének Kinczig volt aradi főispán fiát tartják. A kétségbeesett szülők a prefektura útján engedélyt kaptak, hogy Bukarestre utazzanak, ahol a király audiencián fogadják őket.

TELEFON: Igazgatóság 455. **KORZÓ-MOZI** TELEFON: Pénztár 11—85.

Szerdán és csütörtökön **Április hó 14. és 15-én**

Közklvánatra!!!

A legpompásabb HENNY PORTEN-est!!!

Az élő halott.

Dráma 5 felvonásban.

Előbb Hanna, aztán Panna!

Vigjáték 4 felvonásban.

Mindkét film főszerepében: HENNY PORTEN.

Az előadások pontosan fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.